

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

10. april 2025

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 173 (Alm. del) af 13. marts 2025 stillet efter ønske fra Samira Nawa (RV)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvor meget højere det offentlige forbrug alt andet lige vil være i 2030 målt i forhold til 2025 som følge af de aftaler, den nuværende regering har indgået siden dens tiltrædelse? I besvarelsen bedes stigningen opgjort fordelt på aftaler.

Svar

Der er indgået en lang række politiske aftaler siden regeringens tiltrædelse. Aftalerne omfatter både større forlig, mindre aftaler samt tiltag med lovgivning uden direkte virkning på de offentlige finanser.

For en lang række aftaler er tale om prioriteringer af midler i en kortere årrække, der ikke omfatter den fulde periode frem til 2030. Med aftalerne er de prioriterede midler således ikke besluttet videreført i de efterfølgende år frem mod 2030. I de indgåede økonomiaftaler og finansloven tages der stilling til det samlede udgiftsniveau i staten, kommuner og regioner i finanslovåret – hvoraf en væsentlig del skønnes at vedrøre det offentlige forbrug – mens der kun i begrænset omfang træffes beslutninger med udgiftsvirkning i 2030 som led i den årlige finanslov.

Det bemærkes endvidere, at der ofte som en del af de politiske aftaler afsættes rammer til senere udmøntning frem for egentlige konkrete tiltag, hvilket vanskeliggør en vurdering af den konkrete virkning på det offentlige forbrug.

En række politiske aftaler vedrører prioriteringer med mere langsigtede konsekvenser for de offentlige finanser. Eksempler på større aftaler indgået siden regeringens tiltræden, som indeholder udgiftsmæssige prioriteringer i 2030, er *Vilje og evne til at tage ansvar - Dansk forsvar og sikkerhed 2024-2033 (juni 2023)*, *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark (november 2024)*, *Aftale om sundhedsreform 2024 (november 2024)*, *Trepartaftale om løn og arbejdsvilkår (december 2023) mv.*

En række aftaler vurderes således i større eller mindre grad at indeholde besluttede tiltag, der påvirker det offentlige forbrug i 2025 og 2030. Eksempler herpå fremgår af *tabel 1*.

Tabel 1

Eksempler på politiske aftaler med økonomiske konsekvenser i 2030

Aftale	Påvirkning af offentligt forbrug
<i>Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark (juni 2023)</i>	Med aftalen (inkl. virkningerne af 3. forligstillæg af 19. december 2024) prioriteres 0,9 mia. kr. i 2025 og 1,6 mia. kr. i 2030 (2025-pl) til uddannelsesområdet. Økonomien for forliget indebærer prioriteringer til i universitetsområdet, herunder nyt kandidatlandskab og løft af bacheloruddannelser. Aftalen indebærer desuden en række øvrige prioriteringer til velfærds- og erhvervsuddannelser. I aftalen indgår endvidere finansieringselementer vedr. bl.a. sektordimensionering, omlægning af kandidatdannelser og tidligere studieafslutning. Merudgifterne (netto) vurderes at påvirke det offentlige forbrug.
<i>Trepartaftale om løn og arbejdsvilkår (december 2023)</i>	Med trepartsaftalen blev der besluttet en ekstraordinær ramme til at løfte løn og arbejdsvilkår i velfærdssektoren med over 6,8 mia. kr. (2024-pl) fra 2026 og herefter varigt. Løftet blev indfaset med hhv. 2 mia. kr. i 2024 og 4,4 mia. kr. i 2025. Udgifterne vurderes at påvirke det nominelle offentlige forbrug, men vil isoleret set ikke påvirke realvæksten i det offentlige forbrug.
<i>Vilje og evne til at tage ansvar - Dansk forsvar og sikkerhed 2024-2033 (juni 2023)</i>	Med forliget er der afsat en samlet økonomisk ramme til nye forsvars- og sikkerhedspolitiske initiativer på 8,1 mia. kr. i 2025 og 18,6 mia. kr. i 2030. Det bemærkes, at der siden er indgået delaftaler, der indeholder yderligere løft af den økonomiske ramme, herunder i 2025. Virkningen på det offentlige forbrug vil afhænge af den konkrete udmøntning. Udmøntningerne sker løbende i forbindelse med indgåelsen af politiske aftaler, kontraktindgåelse, levering af materiel mv.
<i>Aftale om Implementering af et Grønt Danmark (november 2024)</i>	Aftalepartierne afsætter i alt 32 mia. kr. (2025-pl) i 2025-2030 til aftalens initiativer, herunder hhv. 4,6 mia. kr. i 2025 og 5,0 mia. kr. i 2030. Udgifterne omfatter indsatser under arealfonden, tilskudsordninger samt etablering og udvidelse af naturnationalparker og statslig administration. Udgifter til administration mv. vurderes at påvirke det offentlige forbrug. Herudover vil de afsatte rammer kunne påvirke det offentlige forbrug afhængigt af den konkrete udmøntning.
<i>Aftale om sundhedsreform 2024 (november 2024)</i>	Aftalen giver det danske sundhedsvæsen en ny struktur og har til formål at styrke den nære sundhed og udligne regionale forskelle. Den årlige ramme til driftsaktiviteter løftes i alt med 6,4 mia. kr. (2025-pl) frem mod 2030 (initialet løft på 0,4 mia. kr. i 2025). Heraf målrettes 2,7 mia. kr. i 2030 nære sundhedsindsatser til at dække det demografiske træk. Ved siden af rammen til drift afsættes 27,5 mia. kr. til anlægsinvesteringer i fysiske og teknologiske rammer i sundhedsvæsenet over de næste 10 år. Udgifterne afsat som ramme til driftsaktiviteter vurderes at påvirke det offentlige forbrug.
<i>Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (februar 2025)</i>	Med reformen etableres en ny gymnasieuddannelse (epx). De planlagte udgifter frem mod 2030 dækker bl.a. over omlægningen til ep samt omlægning af institutionslandskabet. De samlede tiltag medfører merudgifter for 10 mio. kr. i 2025 og 2,3 mia. kr. i 2030 (2025-pl). Heraf er der afsat 0,8 mia. kr. årligt i gennemsnit i 2028-2031 til bygningstilpasninger i selvejesektoren. Desuden medfører reformen SU-overførsler til unge på ep. I aftalen indgår

	endvidere finansieringselementer vedr. bl.a. forbedret indkøb på de selvejende institutioner. Bortset fra de afledte effekter på SU-udgifter, strukturel beskæftigelse mv. og bygningstilpasninger vurderes merudgifterne (netto) at påvirke det offentlige forbrug.
<i>Aftale om styrkelse af Forsvarets kampkraft (februar 2025)</i>	Med aftalen etableres en Accelerationsfond på 50 mia. kr. i 2025-2026 (2025-pl), samt en reserve på 10 mia. kr. årligt i 2027-2033 til afledte merudgifter. Midlerne afsættes med henblik på tilvejebringelse af kapaciteter, militær støtte til Ukraine mv. Virkningen på det offentlige forbrug vil afhænge af den konkrete udmøntning.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister